

til Gavn, om man ved enkelte positive Bestemmelser vilde paa en Maade binde Domstolene (Nævningerne) ved Anvendelsen af et Begreb, med Hensyn til hvilket det dog i saa væsentlig Grad maa komme an paa et fornuftigt Skjøn over de i det enkelte Tilfælde tilstedeværende factiske Omstændigheder.

I Lighed med Id. 15 April 1840 § 5 har man i Udfastets § 144 foreskrevet en langt mindre Straf for ubeediget falsk Forklaring for Retten, idet man iøvrigt ogsaa her har ladet den frivillige Tilbagekalbelse fremtræde som et Moment, der kan virke til en betydelig Strafnedsættelse. Da Erfaringen formeentlig har godtgjort, at Omstændighederne ved en falsk Forklaring's Afgivelse for Retten uden Beedigelse, ifølge de ovenfor berørte Hensyn, slundom i høi Grad kunne tale for at anvende en lempelig Straf paa den Skyldige, idet hans Brøde ikke saameget turde være begrundet i ond Villie som i en hos Almuesfolk ikke sjelden Mangel paa klar Bevidsthed om Gjerningens retlige Betydning og som Følge deraf ogsaa om det Forbryderiske i at vidne falsk for Retten, navnlig hvor det kun tilsigtes at befrie Nogen for et ringe Ansvar i en ubetydelig Sag, har man anseet det for rigtigst at aabne Afgang til Anvendelse af simpelt Fængsel, dog ikke under 2 Maanedes, som Straf under særdeles for den Skyldige talende Omstændigheder. Naar den falske Forklaring af egen Drift tilbagekalbes, maa Straffen da hyderligere kunne nedsættes, men af Hensyn til Vigtigheden af, at det holdes oppe for den almindelige Bevidsthed, at det er en betydningsfuld Pligt at holde sig til Sandheden, naar der afslæses Nogen Vidnesbyrd for Retten, en Pligt, med hvis Tilbidsættelse man ikke tør tage sig det let, har man troet, at Straffen — forsaavidt saadan overhovedet bør finde Sted — ingenfinde bør kunne gaae ned til Døder, og at der selv for Fængselsstraffen bør sættes et Minimum, hvorefter Straffen ikke aldeles mistet en vis alvorlig og følelig Charakter. Mindre betænkeligt synes det at indrømme Afgang til en fuldstændig Straffrihed, naar der virkelig har været saadanne ganske særegne Omstændigheder tilstede, at den Paagældende, t. Ex. under det overraskende Tryk af Sor-

gen over den af en af hans Nærmeste begaaede Forbrydelse, med Føie kan antages at have afgivet den falske Forklaring uden ret at befinde sig paa, hvad det var, han gjorde, og han derfor, saasnart som han kommer til roligere Eftertanke, iler med at berigtige samme. Man har derfor i Slutningen af § 144, næst at udtale, at Straffen ikke kan nedsættes under 8 Dages simpelt Fængsel, tilføjet, at Strafsansvaret aldeles kan bortfalde under særegne formildende Omstændigheder. Iøvrigt skal man med Hensyn til Sæns Affattelse endnu kun bemærke, at man i Begyndelsen af samme har brugt de Ord: „Naar Nogen uden at være bleven taget i Ed osv.“ iføjet for de i Id. 1840 § 5 benyttede: „Naar Nogen uden endnu at have bekræftet samme (o: den falske Forklaring) med Ed“, deels fordi Ordet „endnu“ maaskee kunde synes at antyde en Forudsætning om, at den Paagældende i sin Tid skal aflægge Ed, hvilket ikke altid behøver at være Tilfældet, deels med Hensyn til, at Ordene „bekræftet med Ed“ ikke ganske synes at passe, forsaavidt der er og mulig endmere maatte komme Tilfælde, hvor Edsfæstelsen gaaer forud, og hvor Eden saaledes er en Løstes-Ed.

Det har i Kommissionen været Gjenstand for nogle Overveielser, hvilken Betydning det med Hensyn til Straffen for falsk Vidneforklaring bør tillægges, at Vidneacten liber af Mangler, og navnlig at Feil ere begaaede i Henseende til Vidnets Afhøring. Der kan nu vistnok neppe opfastes grundet Tvivl om, at blot formelle Mangler ved Vidneacten, t. Ex. at rette Vedkommende ikke ere stævuede til at paahøre Vidnesforhøret, ikke kunne have nogen Indflydelse paa det falske Vidnesbyrds Strafbarhed, naar dog det, der væsentlig hører med til gyldig Eds aflæggelse eller Vidneafhøring, iøvrigt er tilstede, hvilket, som en factisk Overveielse, maa afgjøres af Domstolene i hvert enkelt Tilfælde. Derimod turde der maaskee vel kunne være forskellige Meninger om, hvorvidt og under hvilke nærmere bestemte Forudsætninger det rettelig bør tillægges Indflydelse paa et falsk Vidnes Strafbarhed, at der urettelig er affordret samme Vidneforklaring. Det synes vel ganske i Almindelighed at kunne gjøres gjældende, at naar det besindes, at der ikke burde have været af-